

Рейтинговий звіт PRKP 002-034 short про оновлення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування	АТ «Ідея Банк»
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія	оновлення
Дата визначення:	24.01.2008 р.
Дата оновлення:	27.08.2024 р.
Кредитний рейтинг:	uaAA (Контрольний список)
Прогноз:	у розвитку

Наданий у результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Для проведення процедури оновлення кредитного рейтингу агентство «Кредит-Рейтинг» використовувало фінансову звітність АТ «Ідея Банк» за 2022–2023 рр. та I півріччя 2024 року, а також внутрішню інформацію, надану Банком у ході рейтингового процесу.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, що надана самим об'єктом рейтингової оцінки, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства. Було проаналізовано інформацію стосовно усіх істотних аспектів діяльності банку. Дані балансу та звіту про фінансові результати наведено у Додатках до цього рейтингового звіту.

Рейтингове агентство не проводить аудиторської перевірки наданої клієнтом інформації.

Положення звіту щодо тенденцій розвитку ринків, на яких працює клієнт, та ризиків, притаманних цим ринкам, ґрунтуються на ринкових умовах і чинниках, що діяли на момент написання звіту.

Рейтинговий звіт не є рекомендацією щодо купівлі або продажу цінних паперів. ТОВ «Кредит-Рейтинг» не несе відповідальності за результати кредитних, інвестиційних або господарських рішень третіх осіб, прийнятих виключно на основі інформації звіту.

Деякі кількісні дані, що аналізуються у звіті, наведені після відповідного округлення. У зв'язку з цим, значення певних показників, які наводяться в звіті більше одного разу, можуть не збігатися, а підсумкові значення окремих показників можуть не відповідати арифметичній сумі їх складових.

Визначення поточного рейтингу

Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом **uaAA** характеризується **ДУЖЕ ВИСОКОЮ** кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами.

Знаки «+» та «-» позначають проміжний рейтинговий рівень відносно основного рівня.

Прогноз «у розвитку» вказує на підвищену імовірність зміни рейтингу протягом року.

Внесення рейтингу до Контрольного списку означає, що агентство розглядає питання про зміну рейтингу у зв'язку з подіями або тенденціями, що розвиваються, і які можуть істотно вплинути на кредитоспроможність власника цього рейтингу.

Рейтингова історія

Історія кредитного рейтингу АТ «Ідея Банк»

Дата	24.01.2008	06.09.2011	27.08.2013	17.03.2017	23.03.2018	21.02.2020
Рівень рейтингу	uaBBB	uaBBB+	uaA	uaA+	uaAA-	uaAA
Прогноз	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний
Рейтингова дія	визначення	підвищення	підвищення	підвищення	підвищення	підвищення

Дата	28.02.2022	15.08.2023	27.02.2024	27.08.2024
Рівень рейтингу	uaAA	uaAA	uaAA	uaAA
Прогноз	негативний	негативний	у розвитку	у розвитку
Рейтингова дія	підтвердження зі зміною прогнозу та внесенням до Контрольного списку	підтвердження зі збереженням у Контрольному списку	підтвердження зі зміною прогнозу та збереженням у Контрольному списку	підтвердження зі збереженням у Контрольному списку

Рівень кредитного рейтингу АТ «Ідея Банк» підтримується:

- диверсифікацією ресурсної бази за основними кредиторами;
- диверсифікацією кредитного портфеля за основними позичальниками;
- прийнятною валютною структурою ресурсної бази та клієнтського кредитного портфеля;
- диверсифікацією коштів суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності;
- високою ефективністю діяльності.

Рівень кредитного рейтингу АТ «Ідея Банк» обмежується:

- діяльністю у високоризиковому сегменті споживчого кредитування;
- залежністю від коштів фізичних осіб в умовах конкуренції на фінансовому ринку відносно залучення ресурсної бази на тлі складної ситуації в країні;
- активними військовими діями на території України, що негативно впливають на економічний стан країни та її фінансову стабільність і, як наслідок, з високою вірогідністю можуть призвести до погіршення показників діяльності Банку.

Основні фінансові показники АТ «Ідея Банк»

Показник	01.01.20	01.01.21	01.01.22	01.01.23	01.01.24	01.04.24	01.07.24
Активи, млн. грн.	5405,65	5094,25	6073,33	4567,29	6226,38	6123,03	6471,96
Кредитно-інвестиційний портфель, скоригований на суму резервів, млн. грн.	4608,18	4312,65	5243,04	3710,49	4928,86	4818,79	5097,55
Кошти клієнтів, млн. грн.	4034,23	3719,39	4114,28	3496,98	4071,21	4188,64	4399,75
Власний капітал, млн. грн.	926,97	932,04	1463,11	813,23	1323,42	1507,61	1692,01
Доходи, млн. грн.	2467,26	2518,80	2757,20	2837,20	2622,36	778,69	1601,67
Витрати, млн. грн.	2089,13	2293,73	2176,13	3487,08	2112,42	597,04	1235,62
Чистий операційний дохід, млн. грн.	1780,56	1778,58	2150,44	2331,56	1998,44	595,08	1221,54
Прибуток до сплати податку, млн. грн.	461,18	274,50	711,21	-794,03	922,13	242,21	488,09
Чистий прибуток, млн. грн.	378,13 ¹	225,07 ²	581,07 ³	-649,88 ⁴	509,94 ⁵	181,64	366,04
Доходність активів (ROA) [*] , %	7,00	4,42	9,57	-	8,19	-	-
Доходність капіталу (ROE) [*] , %	40,79	24,15	39,71	-	38,53	-	-

¹ фінансовий результат за МСФЗ підтверджений аудиторським висновком 378,13 млн. грн.

² фінансовий результат за МСФЗ підтверджений аудиторським висновком 225,07 млн. грн.

³ фінансовий результат за МСФЗ підтверджений аудиторським висновком 581,07 млн. грн.

⁴ фінансовий результат за МСФЗ підтверджений аудиторським висновком (649,64 млн. грн.)

⁵ фінансовий результат за МСФЗ підтверджений аудиторським висновком 511,31 млн. грн.

^{*} значення на звітну дату

Резюме

Акціонерне товариство «Ідея Банк» (далі – АТ «Ідея Банк» або Банк) працює на банківському ринку України з 1991 року. АТ «Ідея Банк» розташовано за адресою: 79008, м. Львів, вул. Валова, 11. Діяльність Банку ґрунтується на чинному законодавстві та ліцензіях.

АТ «Ідея Банк» має статус банку з іноземним капіталом та статус ощадного, статус уповноваженого банку на виплату пенсій, грошової допомоги та зарплати працівникам бюджетних установ, перебуває у переліку банків-агентів, підключених до Автоматизованої системи виплат Фонду гарантування вкладів фізичних осіб по виплатах неплатоспроможних банків.

У 2007 році Банк було придбано польською фінансовою групою «Getin Holding». Пряма участь Getin Holding S.A. у статутному капіталі АТ «Ідея Банк» станом на 1 липня 2024 року становила 100%.

АТ «Ідея Банк» планомірно розвиває модель роздрібного бізнесу. Спираючись на кращий світовий досвід і практики Банк значну увагу приділяє цілому комплексу питань, що мають прямий вплив на ефективність і доходність бізнесу в цілому. Наразі Банк зосередився на напрямках, пов'язаних із організацією якісного операційного процесу, впровадженням нових і сучасних ІТ-платформ, розвитком сервісу, підвищенням якості обслуговування тощо. З 1 квітня 2023 року Банк перейшов на нове покоління Системи електронних платежів НБУ (СЕП-4.0) та запровадив міжнародні стандарти ISO 20022 для платежів у національній валюті.

Банк стає більш технологічним та конкурентним. Концепція роздрібного бізнесу АТ «Ідея Банк» будується на новому підході, за яким клієнт та його актуальні потреби визначають пропозицію. Картковий бізнес АТ «Ідея Банк» розвиває у співпраці з МПС VISA (асоційований член з 2011 року) та Master-Card (асоційований член з 2016 року). Клієнти Банку користуються сучасним цифровим банком О.Банк 2.0, мають можливість оплачувати покупки та послуги за допомогою смартфонів з NFC, а також онлайн через сервіс Google Pay, а за допомогою iPhone SE, iPhone 6 і більш нових моделей, iPad, Mac та Apple Watch – через сервіс Apple Pay. Скористатися послугами кас мережі відділень АТ «Ідея Банк» можливо за допомогою ID-картки та закордонного біометричного паспорту у мобільному застосунку Дія.

Регіональна мережа Банку станом на початок II півріччя поточного року була представлена 72 діючими відділеннями. Найбільшу кількість точок продажів (43 відділення) зосереджено в Івано-Франківській, Дніпропетровській і Львівській областях та в м. Києві. Відділення є повноправними представниками Банку у регіонах, провідниками єдиної банківської стратегії розвитку, засобом своєчасного оперативного обслуговування клієнтів, а також додаткового залучення та ефективного розміщення фінансових ресурсів. Роботу 3 відділень, що розташовані в Донецькій та Херсонській областях тимчасово призупинено. Банк є учасником POWER BANKING – об'єднаної мережі відділень банків, які будуть працювати під

час блекауту. Крім того, у відділеннях мережі POWER BANKING запроваджено так званий «банкоматний національний роумінг», який передбачає можливість у банкоматі будь-якого банку мережі зняти збільшену суму готівки.

АТ «Ідея Банк» у своїй діяльності орієнтується на обслуговування приватних осіб, проте надає широкий спектр послуг і корпоративним клієнтам.

Активні операції фінансуються клієнтськими коштами та власним капіталом. Нарощенню обсягу останнього сприяла ефективна діяльність фінансової установи. Разом з тим, впродовж серпня-грудня 2022 року суттєвий обсяг відрахувань на формування резервів під очікувані збитки від наслідків військових дій, що відбуваються на території України чинив тиск на власні кошти. Збиток 2022 року було покрито в повному обсязі за рахунок спрямування частини коштів з резервного фонду. Якість власного капіталу АТ «Ідея Банк» добра, рівень капіталізації прийнятний, проте, не виключено, що формування резервів на покриття збитків від зменшення корисності активів, зумовлене погіршенням фінансового стану позичальників, на яких суттєвий негативний вплив чинять військові дії, чинитиме тиск на показники капіталізації.

Основною складовою ресурсної бази АТ «Ідея Банк» протягом аналізованого періоду були кошти клієнтів. Останні розміщують кошти переважно на строковій основі та в національній валюті. Депозитному портфелю притаманна добра диверсифікація за основними вкладниками, а портфелю коштів суб'єктів господарювання – задовільна диверсифікація за видами економічної діяльності.

Після початку воєнних дій на території України, з метою підтримки ліквідності, у березні 2022 року Банк залучав кредит рефінансування від НБУ. Зобов'язання перед регулятором у повному обсязі було виконано достроково в квітні 2022 року.

Ресурсна база диверсифікована за основними кредиторами. Основне джерело залучення коштів – приватні клієнти. Стійка залежність Банку від коштів фізичних осіб (протягом аналізованого періоду формували 50–60% пасивів) підвищує чутливість до впливу негативної, у т. ч. неперевіреної інформації. Якість ресурсної бази АТ «Ідея Банк» задовільна.

Кредитний портфель клієнтів залишається основною складовою активів. У його структурі за валютою кредитування превалюють кредити у національній валюті, а за цільовим призначенням – кредити в поточну діяльність. Клієнтський кредитний портфель добре диверсифікований за основними позичальниками. Разом з тим, чутливість Банку до кредитного ризику підвищує його структура забезпечення (суттєвий обсяг бланкової заборгованості). Кредитному портфелю суб'єктів господарювання притаманна концентрація за видами економічної діяльності. Разом з тим, зважаючи на його незначний обсяг, остання ризику не несе.

Активні військові дії негативно позначилися на платоспроможності значної кількості позичальників. З метою підтримання якості активів на прийнятному рівні юридична служба Банку на постійній основі проводить роботу щодо примусового стягнення проблемної заборгованості. Також мало місце переуступлення проблемної заборгованості третім особам та списання безнадійної до повернення

заборгованості. Виходячи з фінансових можливостей позичальників, певний обсяг проблемної заборгованості було реструктуризовано. Остання наразі формує менше 6% клієнтського кредитного портфеля.

Разом із заходами щодо покращення якості клієнтського кредитного портфеля Банк формував резерви під очікувані збитки. Загальний обсяг відрахувань за підсумками 2022-2023 рр. та I півріччя поточного року становив 3 366,1 млн. грн. Станом на 01.07.2024 р. сформованими резервами покривається майже половина клієнтського кредитного портфеля. Питома вага 10 класу заборгованості юридичних осіб та 5 класу заборгованості фізичних осіб формує менше 45% його обсягу, прострочена перевищує 52%. Ефективність діяльності Банку є високою, однак, зважаючи на поточну ситуацію в країні, Агентство не виключає, що доформування резервів чинитиме тиск на обсяг власних коштів.

Якість портфеля цінних паперів висока.

Високоліквідні активи підтримуються в обсязі, достатньому для обслуговування клієнтів та виконання власних зобов'язань Банку. Станом на початок II півріччя поточного року основними складовими високоліквідних активів були депозитні сертифікати НБУ й ОВДП у ВКВ, кошти на кореспондентських рахунках, відкритих в інших банках, які переважно розміщено у вітчизняних банках та кошти на кореспондентському рахунку в НБУ. Показники ліквідності наразі перевищують нормативні значення, встановлені НБУ. Значення показника швидкої ліквідності, який характеризує здатність розраховуватись за поточними зобов'язаннями, є високим.

Якість активів АТ «Ідея Банк» задовільна, проте, зважаючи на ризики, які приймає Банк в поточних умовах, вірогідність її погіршення є високою. Ситуація пом'якшується незначним обсягом активних операцій з пов'язаними з Банком особами та високими показниками ефективності діяльності.

Обсяг операцій з пов'язаними сторонами як пасивних, так і активних, незначний.

Співвідношення обсягу загальних адміністративних витрат до обсягу валового доходу протягом аналізованого періоду було прийнятним, а ефективність діяльності – високою. Банк формував резерви на покриття збитків від зменшення корисності активів та, за виключенням серпня-грудня 2022 року, мав позитивний фінансовий результат. Від'ємне значення фінансового результату впродовж зазначеного періоду 2022 року було зумовлене суттєвим обсягом відрахувань на формування резервів (за підсумками 2022 року перевищили 74% витрат).

АТ «Ідея Банк» має запас міцності за більшістю пруденційних нормативів НБУ. Разом з тим, у I півріччі 2022 року Банк допускав порушення показників ліквідності. Враховуючи збереження складної економічної ситуації та часті зміни вимог банківського законодавства, контроль за ризиками є актуальним для Банку. АТ «Ідея Банк» притаманні спільні ризики для банківської системи. Разом з тим, уразливість банківської установи до окремих ризиків розцінюється на індивідуальній основі, виходячи із моделі внутрішньої організації, активності Банку на окремих ринках, управління активними та пасивними операціями, а також якості

вкладень і стабільності пасивної бази. Наразі Банк має підвищену чутливість до кредитного ризику та ризику ліквідності, чутливість до інших індивідуальних ризиків є помірною або низькою.

Стратегія розвитку АТ «Ідея Банк» передбачає утримання позицій лідера в роздрібному сегменті банківського ринку України. Основними стратегічними цілями Банку є: підтримання високоефективної бізнес-моделі, підвищення стійкості Банку, забезпечення достатнього рівня капіталізації з урахуванням зміни регуляторних вимог, укріплення бренду Банку, подальший розвиток та збільшення частки в загальному бізнесі Банку мобільного цифрового банку O.Bank, фокусування на покращенні та зниженні ризик-профілю клієнтів Банку, забезпечення високоефективної роботи з проблемною заборгованістю.

Важливим стратегічним напрямком роботи Банку залишається підвищення якості обслуговування клієнтів, забезпечення їх доступними продуктами та зручними сервісами. Продовження розвитку цифрового банку O.Bank буде забезпечувати можливість розширення географії доступу клієнтів до послуг Банку, збільшувати клієнтську базу, дасть можливість створювати та надавати клієнтам нові швидкі, прості та зручні в користуванні продукти та сервіси.

Разом з тим, суттєвий вплив на діяльність Банку та на Стратегію його розвитку матимуть військові дії, які з 24 лютого 2022 року тривають на території України. Дефіцит електроенергії внаслідок російських атак на енергосистему та підвищення тарифів, втрата підприємств та організацій, постійні атаки на логістичну інфраструктуру, розрив ланцюгів поставок та значний дефіцит кваліфікованих працівників через участь у обороні країни та вимушену міграцію, у т. ч. й в інші країни, втрата посівних площ зумовлюють скорочення обсягів виготовленої продукції, зменшення реальних доходів і зниження платоспроможності позичальників та, відповідно, негативно впливають на якість активів. Певною мірою негативний тиск на економіку країни може зменшити нерівномірний вплив війни на суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності. Разом з тим, економічна стабільність та відновлення економіки України, значною мірою буде залежати від тривалості збройної агресії, швидкості деокупації територій та подальшої підтримки міжнародної спільноти й партнерів. Зважаючи на тривалість бойових дій, які потребують значного фінансування, та недостатність внутрішніх ресурсів для виконання всіх бюджетних потреб, міжнародна підтримка є критичною для України. Окремо слід зауважити, що ризики неритмічного надходження міжнародної фінансової підтримки вже реалізувалися у поточному році.

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг АТ «Ідея Банк» підтверджено на рівні uaAA з прогнозом «у розвитку» та збереженням у Контрольному списку.

Голова рейтингового комітету

М. Б. Проценко

Додатки

Дані балансу АТ «Ідея Банк», млн. грн.

Показник	01.01.20	01.01.21	01.01.22	01.01.23	01.01.24	01.04.24	01.07.24
Активи							
Готівкові кошти, банківські метали та залишки в НБУ	250,47	104,50	104,96	107,07	339,86	423,34	437,80
Казначейські та інші цінні папери (НБУ)	465,83	521,34	436,30	747,82	1011,51	581,48	483,06
Кошти в інших банках	252,96	240,70	251,36	145,97	204,03	177,39	284,92
Кредити клієнтам	5577,59	5449,59	6904,47	6095,57	6335,60	6651,57	7009,21
Цінні папери	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,00	0,00
Фінансові та капітальні інвестиції	219,47	232,56	267,45	258,19	276,83	278,23	274,59
Нараховані доходи	1022,08	1145,94	1763,09	2464,62	2141,46	2150,82	2177,79
Резерви	-2474,15	-2819,79	-3877,98	-5617,08	-4579,44	-4581,61	-4590,58
Інші активи	91,36	219,35	223,61	365,07	496,48	441,82	395,19
Разом активів	5405,65	5094,25	6073,33	4567,29	6226,38	6123,03	6471,96
Зобов'язання							
Заборгованість перед НБУ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Кошти банків	4,37	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Кошти бюджету та позабюджетних фондів	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,04
Кошти суб'єктів господарювання	784,90	757,38	877,08	804,82	1046,22	995,27	1072,73
Кошти фізичних осіб	3249,33	2962,02	3237,20	2692,15	3024,99	3193,36	3326,98
Кредити, що отримані від міжнародних та інших фінансових організацій	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Боргові цінні папери	0,67	0,65	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Субординований борг	68,76	82,04	79,11	0,00	0,00	0,00	0,00
Капітальний інструмент з умовами списання/конверсії	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Нараховані витрати	101,29	48,21	63,19	56,39	91,75	100,34	93,19
Інші зобов'язання	269,36	311,91	353,63	200,69	740,00	326,43	287,02
Разом зобов'язань	4478,69	4162,20	4610,21	3754,05	4902,95	4615,41	4779,95
Власний капітал							
Сплачений статутний капітал	298,74	298,74	323,07	323,07	323,07	323,07	323,07
Загальні резерви, емісійні різниці та інші фонди банку	220,78	239,69	531,33	1113,24	463,60	463,60	593,60
Результат минулих років	0,85	140,91	0,83	0,83	1,66	514,21	384,21
Результати переоцінки	28,47	27,63	26,80	25,97	25,14	25,09	25,09
Пайовий компонент конвертованого боргового фінансового інструменту	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Фінансовий результат поточного року	378,13	225,07	581,07	-649,88	509,94	181,64	366,04
Разом власного капіталу	926,97	932,04	1463,11	813,23	1323,42	1507,61	1692,01

Дані звіту про фінансові результати АТ «Ідея Банк», млн. грн.

Показник	01.01.20	01.01.21	01.01.22	01.01.23	01.01.24	01.04.24	01.07.24
Доходи							
Процентні доходи	2134,14	2207,28	2423,04	2594,90	2301,19	709,51	1456,83
Комісійні доходи	255,18	255,64	292,98	174,59	212,90	54,19	113,16
Результат від переоцінки та від операцій з купівлі-продажу	21,89	16,04	11,03	46,51	28,47	7,63	14,41
Інші операційні доходи	55,50	33,40	19,16	13,86	53,67	1,46	3,96
Інші доходи	0,55	5,49	5,68	3,39	9,24	1,44	5,43
Повернення списаних активів	0,00	0,95	5,31	3,96	16,89	4,47	7,88
Всього доходи	2467,26	2518,80	2757,20	2837,20	2622,36	778,69	1601,67
Витрати							
Процентні витрати	524,10	532,20	358,09	334,01	420,92	132,95	270,73
Комісійні витрати	83,32	121,96	136,77	100,36	106,72	27,91	60,13
Інші операційні витрати	78,73	79,63	100,92	63,92	70,16	16,84	35,95
Загальні адміністративні витрати	483,54	549,46	623,09	544,40	683,10	188,44	386,60
Відрахування в резерви	836,38	961,06	827,13	2588,53	419,34	170,33	360,16
Податок на прибуток	83,06	49,42	130,14	-144,15	412,18	60,57	122,05
Всього витрати	2089,13	2293,73	2176,13	3487,08	2112,42	597,04	1235,62
Фінансовий результат	378,13	225,07	581,07	-649,88	509,94	181,64	366,04